

شري نلسي رامائن ط

لوگرام پيسوهل ڈوڊيجا

ستون چايو

۴۰ ملهه

श्री तुलसी रामायण
लोकराम पेंसवामल

१५ २०/१०
लोकराम पेंसवामल डोडيجا

जोजीय

هيءَ شري نلسي رامائڻ ڏاڍي پريم ۽ شردا
سان پنهنجي پوجيه ماما ۽ پتا جي
يادگيريءَ ۾ اريسر.

اسان جو پتا پوجيه پيسومل ناراجند ڏونڊجا، پنهنجي سموري جيوٽ رامائڻ جي آدرش موجب بومارٽ ۾ گذاري. سن ۱۹۰۰ع کان پنهنجي ديهانت جي وقت ۱۹۳۲ع تائين لاڙڪاڻي ۾ وڪالت ڪندو رهيو. هو پنهنجي ڪمائي جو وڏو حصو غريبن جي مدد ۽ وڏا پرچار ۾ ڪم آڻيندو هو. پاڻ سنسڪرت جو وڏو ودوان هو ۽ هنجي آدم ڪري هندي ۽ سنسڪرت جا ڪيترا سکول ۽ راتري پائشالائون ڪليون. هو سدائين ماس مدرسا پنڌتي ڪوسهين جو وروڙ ۽ سداچار ۽ پنڌتي پاو جو پرچار ڪندو رهيو. هنجي پنهنجن شاسترن ۾ ڏاڍي شردا ۽ استا هوندي هئي جو شڪارپور ۾ بالڪوام جي مڙهيءَ ۽ ڪت واري ترمسالا ۾ رامائڻ ۽ پاڳوٽ جي ڪتا ڪندو هو. اسان جي ماما نونا ٻائي ۽ سيل سنٽوش ۽ ميناج واري هڪ آدرش ناري هئي ۽ ۱۹۲۱ع ۾ پولوڪ ٻڌاري.

اهڙي آدرش ماما پتا جي چرطن ۾ منهنجو وار وار پرڻام آهي. شل مونتي سدائين هنن جي آسپس رهي ۽ مان هنن جا نشپ لچڻ ۽ سيوا پرايان.

لوڪرام

۱-۱۰-۱۹۵۹ع

۱۹۵۹

وشتم سؤچي

صفحو	وشتم سؤچي	صفحو	وشتم سؤچي
۵	رامچندر جو ٿاڙڪا ۽ سباهو آدي	۸	ٻه اکر: ستون ۽ ڇهون ڇاپو
۷۶	راڪشن کي مارڻ	۱۱	پومڪا لپڪڪ جي
۷۹	گنگا جي پوٽيءَ تي اچڻ جي ڪٿا	۱۳	رامائڻ جي مهما
۸۴	اهليا آڌار		ڀال ڪانڊ
۸۶	مهرشي وشوامتر جو جيون ورتائڻ	۲۵	مدگلا چرڻ
	رام لڪشمڻ جو جنم ٻوري گهٽ ۽		ستيءَ جو شري رام جي پويڪيا
۹۰	سيتا رام جو هڪ ٻئي کي ڏسڻ	۳۰	وٺڻ ۽ مهاديو جو پوڻ
۹۵	رامچندر جو ڏنڻ پيڇڻ		دڪش جي بگهه ۽ ستيءَ جي
۱۰۰	پوسرام جو رامچندر تي ڪروڙ ڪرڻ	۳۳	ديھ ٽياڳڻ
	دشرت جو مثلاً اچڻ ۽ چٽي		ستيءَ جو ٻئي جنم ۽ پاروئي ٿي
۱۰۶	راجڪمارن جا وواه	۳۶	مهاديو سان وواه
	ايوڌيا ڪانڊ		جڻهه وجهڻ کي سراپ ملڻ ۽ نارد جو
۱۱۰	رامچندر جي راڄ ٿلڪ جون ٽياريون	۴۲	ڀڳوان کي سراپ ڏيڻ
	منٿرا جي منڀ تي ڪيڪڙيءَ جو		مؤشع روپا جي ٽپسها ۽ پوتاپ
۱۱۳	ڪوپ پون ۽ وچڻ	۴۲	ڀانوءَ کي سراپ
	ڪيڪڙيءَ جو پوت جي راجتلاڪ ۽		لدڪا ۽ راڪشن جو راڄ راوڻ ۽
۱۱۹	رام کي بن موڪلڻ لاءِ ور گهرڻ	۴۷	جو جنم
	راجا دسرت جو ڪيڪڙيءَ کي		راوڻ جا ڪرتوب ۽ ديوتائن
۱۲۵	سمجھائڻ	۵۲	ٽي وجهڻ
۱۲۹	رامچندر کي ٽنهن ٻدران بدواس ملڻ		ارجن ۽ ٻاليءَ هٿان راوڻ جي هار ۽
۱۳۷	ڪوشليا جو ڙڪ ۽ لڪشمڻ جو ڪروڙ	۵۵	سيتا جي جنم ڪٿا
	رامچندر جو ڪوشليا ۽ لڪشمڻ	۵۹	ڀڳوان رام جو اوتار وٺڻ
۱۳۹	کي سمجھائڻ	۶۳	شري رامچندر جو وٽراڪ
	شري رام ۽ سيتا جو سنواد ۽ سڃيٽا	۶۷	گرو وسشٽ جو اڀديش
۱۴۳	جي بن وچڻ جي ٽياري		وشوامتر جو رام لڪشمڻ کي بن
	لڪشمڻ جو بن وچڻ جو نشچو ۽	۷۲	وٺي وچڻ

ستين چاڀي جي پبلشر طرفان

ساڀي پنڃ ورهه. اڳ پوڄ لوڪرام پيسومل ڏوڏيجا، پنهنجي ڏاڏي جي
 نلسي ڪرم رامائڻ جو ڇهون ڇاپو ڇپائي پريس لائين ۾ گهڙيو هوس .
 پتا ۽ وڏي پاءُ پرڪاش جو ساٺ اٺونف نه هو ۽ هن دفعي به مڪمل ريت
 رهيو آهي. اهوئي ڪارڻ آهي جو هي نهايت سندر ۽ رميڪ ڇاپو بلڪل ٿوري
 وقت ۾ ڪڍي سگهيو آهيان .

وڏن جي آسپس ۽ سري رامچندر جي ڪوٺا سان وچ وچ ۾ ايندو مشڪلاتن
 کي منهن ڏيندي زندگيءَ ۾ اڳتي قدم وڌائيندو ٿو رهان .
 ساڙ پڇ کان پوي رهي، ڪنهنجو نه پرو نه چاهيندي، نشنا سان پنهنجو
 ڪاري ڪندي، پنهنجا فرض چڱيءَ طرح پاليندي، مان - ايمان، دک - سک،
 بهائي - پنهنجائپ، پيار - نفرت، غمي - خوشيءَ کي سمان درشتيءَ سان ڏسندي
 صحي معنيٰ ۾ خوشحال زندگي جيئن، بس اهائي نه پرائنا آ پويو رام کي .
 رامائڻ جي سکيا لکن ڪ-روڙن لوڪن جي زندگي سکهارڻي ۽ سقل بڻائي
 آهي. زندگيءَ جو ملهه برابر ڪتابو آهي. رشتن - نالن کي سهي سڃاڻو آهي.
 ڌرم - اڌرم، آچار - ويچار جي برابر ڏني آهي .

هي امر ڪرنت ڇپائي پورو ڪيو نه جلدي پوءِ منهنجي شادي ٿي. نهايت
 ئي سسهيل، سدگئي، سندر شوبشيءَ سان .
 ولانت ۾ وسيل شڪارپوري ڪٽنب جي ڪنيا خاص ٿيوڻو رکي سنڌي سکي
 هئي - رامائڻ ۽ بها ڌرمي ڪرنت پڙهڻ لاءِ!

اهو ڄاڻي من ڏاڍو هوش سان پوڄي ويو هو نه ويهه دفعا رامائڻ پڙهي چڪي
 آهي ۽ نت نيم سان رامائڻ - پاڳوس جو ڀاٽ ڪندي آهي .
 نهايت ئي ماڊرن، انگريزي سکيا ورتل، وڊيشن ۾ پليل، ڪرستاني وايو - منڊل
 ۾ اسرڻل پارٽي ٺاري پنهنجي ڌرم جي ڳوڙو ڪرنتن کان متاثر رهي اها نه سچ پچ
 هوش جي ڳالهه آهي ئي آهي .

هوءَ، يوناني ڪوي، ويچارڪ، اهاسڪار ۾ هزار سال اڳ الميڊ ۽ اوڊيسي
 نالي امر ڪاويءَ جي 'هيلن آف ٿراء'، 'اٽچليس' وغيره ڪردارن کي امر بڻايو.
 رامائڻ کان پوءِ ٿي ئي هن پنهنجا ڪردار ڇپيا. هندومان، راوڻ، ڪڇڪوڻ،
 سيتا ۽ رام وغيره سڀيئي ڪردار هنجي رچنائن ۾ ٿوري گهڻي فرق سان آهن.
 سو، اچو ته پنهنجو خزانو لٽايون هي رام نام روپي خزانو جيترو لٽايو اوترو
 وڌيڪ پڙيو ويندو!

هريش ڪرترلعل ڏوڏيجا

جهن چاڀي جي پبلشر طرفان

— پتاهه، جي رامائڻ جو هي ڇاپو، پتا جي سهڪار سان توهان اڳيان پيش ڪندي من اٻار آندو ۽ پڙهي ويو آهي.

— ’ڪل، آڇ، اڙور ڪل‘ يعني پتاهه، پتا ۽ پوئتي مٿان پڙيو ڪرڻ سان سرسوليءَ جي مهر جو سلسلو شل قائم رهندو اچي ۽ انادي ڪال تائين اسانجو ٻهراڻو ٽرم ۽ ساعت جي شهوا ڪندو رهي ...

— پوک ولس جي هن جيت يگ ۾ اجابه ٽرم جي باري ۾ ڄاڻڻ جي آنڪنٽا ۽ رامائڻ، مهاڀارت آدي امر شاهڪارن ۾ لوڪن جي دلچسپي وٺڻ، اهو سڀ ثبوت آهي هندو ٽرم جي مهانتا جو. چاهي مهانتا سڌ ڪرڻ لاءِ ڪنهن ثبوت جي ضرورت ناهي هن سنان ٽرم کي!

— ڪتاب نه بيشمار لکيا ويا آهن ۽ نرتو لکيا پيا وڃن. گهڻا نه صرف ’پڙهي‘ ٽڙهن ئي وساري ڇڏجن ۽ ڪن مان ڪجهه گيان حاصل ڪجي ۽ ڪن مان مونجهارو. ڪجهه وقت ياد به رهن. پر رامائڻ ئي هڪ اهڙو امر گرنٽ آهي جنهنجي سکيائڻ ئي عمل ڪري اڄ به ڪنهن حد تائين پنهنجو جيون سٺو بڻائي ٿو سگهجي. هن جيون روپي جهاز کي ڪيترا دفعا رامائڻ روپي لائيت هائوس ٺوڪون کان بچائي آدرش روپي زندگيءَ جي ڪناري تي سهي سلامت پهچائي ٿو.

— گيتا گيان جو پندار آهي، پر انکي سمجهڻ سولو ناهي. رامائڻ سمجهڻ سولو آهي. هن ۾ جي چرتر آهن، ڪردار آهن، انهن جهڙو بطبڻ جي ڪوشش ڪري ٿي سگهجي. هن ۾ جي الجهنڻيون آهن، تن مان ڪي نه ڪي، ڪڏهن نه ڪڏهن، اسانجي زندگيءَ ۾ به سامهون اچن ٿيون، انوقت هي سونهون ئي ڪم ٿو اچي.

— رامائڻ زندگي روپي سکول جي سيمي ڪلاسن جو ريفرنس بڪ آهي. زخمي ٿيڻ تي فرسٽ-ايد جي ڪٽ (kit) آهي.

— جيون جو انش بطبجي چڪيون آهن رامائڻ جون ڳالهيون اسان هندن لاءِ. جيون جي هر موڙ لاءِ هن ۾ ڪو نه ڪو حوالو آهي ٿي آهي. انڪري نه ڪروڙن لوڪن لاءِ اٺوت شرڌا جو مرڪز آهي.

— اٺوت شرڌا جو هڪ تازو مرم پيڊي مثال آهي:

مٿرا ۾ اسٽيج تي رام ليلائي رهي هئي. جيڪو ٻاٽو لچمڻ بڻيو هو، اهو ڀاونائڻ جي اهڙو وس ٿي ويو جو سڄ پڄ ٿي سورهندڪا بڻيل ٻاٽو جو نڪ ڪهي